

แนวทางการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลที่ดี ของกรมสรรพสามิต
(ESG Guidelines) ฉบับที่ ๑

ตามบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding) เรื่อง ความร่วมมือในการขับเคลื่อน
กรมสรรพสามิตสู่องค์กรภาครัฐต้นแบบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลที่ดี

ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)

๑. การลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ (Carbon Emission)

๑.๑ ประเมินและลดการปล่อย CO₂ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ประเมินการปล่อย CO₂ (ส่วนกลางดำเนินการ)
- ดำเนินกิจกรรมการลดการปล่อย CO₂ อาทิ ลดการใช้ไฟฟ้า ลดการใช้น้ำมัน ลดการใช้กระดาษ เป็นต้น เช่น ลดการใช้น้ำมันดีเซลลง ๑ ลิตร ลดการปล่อย CO₂ ได้ ๒.๖๙ Kg CO₂

๑.๒ ปลูกทดแทน CO₂ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- หาพื้นที่สำหรับปลูกต้นไม้
- ดำเนินการปลูกต้นไม้ เช่น ไม้ยืนต้น ป่าชายเลน
- คำนวณการชดเชย CO₂ ๑ ต้น = ๐.๐๐๙๕๓ ตันคาร์บอนต่อปี

๒. การจัดการขยะและการจัดการทรัพยากร (Resource and Waste Management)

๒.๑ ลดการใช้พลาสติก มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- จัดกิจกรรมรณรงค์ลดการใช้พลาสติกในหน่วยงาน เช่น Say No to Plastic
- นำกล่องข้าว หรือแก้วมาใช้ทดแทนการใช้โฟมและแก้วน้ำพลาสติก

๒.๒ คัดแยกขยะ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ
- จัดเตรียมถังขยะแยกประเภท
- รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง
- ดำเนินการจัดการขยะอย่างถูกวิธี เช่นขยะ Recycle กำจัดโดยการบริจาค หรือจำหน่ายให้กับบริษัท
กำจัดขยะอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

๒.๓ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรหมุนเวียน มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ทรัพยากรหมุนเวียน เช่น การตลาดนัดหมุนเวียน (Circular Market)

๓. การจัดการพลังงานและน้ำ (Energy and Water Management)

๓.๑ ลดการใช้ไฟฟ้า มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ปรับเครื่องปรับอากาศ ๒๕ องศา
- เปิดเครื่องปรับอากาศเวลา ๘.๓๐ น. และ ปิดเวลา ๑๖.๐๐ น.
- เปิดไฟเวลา ๘.๓๐ น. และปิดเวลา ๑๖.๓๐ น. และปิดช่วงเวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.
- ปลดปลั๊กทุกครั้งหลังเลิกงาน
- ตั้งเวลาพักหน้าจอคอมพิวเตอร์หากไม่ใช้งานนานเกินกว่า ๕ นาที
- เดินขึ้นบันได ๑ - ๒ ชั้น แทนการใช้ลิฟต์โดยสาร
- รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

๓.๒ ลดการใช้น้ำ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ปิดก๊อกน้ำให้สนิทหลังใช้งาน และตรวจอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ หากพบการรั่ว ต้องรีบซ่อมบำรุง
- รมรงค์สร้างจิตสำนึกในการใช้น้ำอย่างประหยัด

๓.๓ จัดตั้ง Excise EV Charger (เฉพาะภาค/พื้นที่ที่มีพื้นที่เป็นของตนเอง) มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ตรวจสอบความต้องการในพื้นที่
- จัดเตรียมพื้นที่เพื่อตั้ง EV Charger
- ประสานกรมธนารักษ์ในการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ
- ประสานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค/นครหลวงในการติดตั้ง
- ประชาสัมพันธ์ประชาชนในพื้นที่และอำนวยความสะดวกในการเข้าใช้บริการ

ด้านสังคม (Social)

๔. สุขภาพและความปลอดภัย (Health and Safety)

๔.๑ ส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจของบุคลากร มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ประกันสุขภาพหมู่ (ส่วนกลางดำเนินการ)
- ส่งเสริมสุขภาพของบุคลากร เช่น Excise Exercise Day สนับสนุนการเดินขึ้นบันไดแทนการใช้ลิฟต์ รมรงค์การลดหวาน/ลดเค็ม รมรงค์การเลิกบุหรี่
- ตรวจสอบสุขภาพกาย และสุขภาพจิต เป็นประจำทุกปี
- หากมีความจำเป็นต้องปฏิบัติงานนอกเวลาราชการให้พิจารณาถึงปริมาณงานตามความเหมาะสม จำเป็น ประหยัดและรายงานผลการปฏิบัติงานตามที่ปฏิบัติงานนอกเวลาจริง
- จัดให้มีสถานที่ให้เหมาะสม/สะดวกต่อการดูแลบุตรของพ่อแม่หากมีการร้องขอ เช่น ห้องปัมนม

๔.๒ ส่งเสริมความปลอดภัยในที่ทำงาน มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- อบรมความปลอดภัยในที่ทำงาน เช่น วิธีการดับไฟเบื้องต้น วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นต้น
- ปรับสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน ให้เหมาะสมและให้ที่ทำงานเกิดความปลอดภัย อาทิ ไม้วางของไม่เป็นระเบียบ ตรวจสอบอุปกรณ์และระบบไฟ อาคาร-สิ่งก่อสร้างยึดหลักการออกแบบเพื่อทุกคน (Universal Design) เป็นต้น

๕. การมีส่วนร่วมของบุคลากรและการมีส่วนร่วมของผู้เสียภาษี (Employee Engagement and Customer Relation)

๕.๑ Employee Voice มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- จัดกิจกรรมให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น เช่น กิจกรรม Morning Talk / Lunch Talk หรือกิจกรรม Stand up Meeting เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานได้พูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน รวมถึงเรื่องอื่นๆที่หน่วยงานเกี่ยวข้อง

๕.๒ อบรม Design Thinking และ Agile way of work มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ให้บุคลากรเข้าศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับ Design Thinking และ Agile way of work ที่เผยแพร่ผ่าน Platform โรงเรียนสรรพสามิต
- ให้หน่วยงานหยิบยกปัญหา หรือสิ่งที่ต้องการพัฒนาในหน่วยงาน โดยทดลองนำแนวคิดแบบ Agile มาปรับใช้ในการดำเนินงาน

๕.๓ เปิดโอกาสให้ผู้เสียภาษีมีส่วนร่วม มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษีเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกรมสรรพสามิต
- สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นพร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ของกรมสรรพสามิต

๖. การมีส่วนร่วมกับชุมชน (Local Community)

๖.๑ ส่งเสริมสุรากลั่นชุมชนต้นแบบด้าน ESG (เฉพาะภาค/พื้นที่ที่มีสุรากลั่นชุมชน) มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ให้ความรู้ผู้ประกอบการสุรากลั่นเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
- ส่งเสริมสุรากลั่นชุมชนให้ดำเนินธุรกิจตามแนวคิด ESG เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการของเสียจากการผลิตอย่างเป็นระบบ แนะนำการผลิตให้มีความปลอดภัย ส่งเสริมมาตรฐานการผลิตเป็นไปตามมาตรฐานของกรมสรรพสามิต เป็นต้น

๖.๒ แปรรูปของกลั่นยาสูบเป็นผลิตภัณฑ์ไล่ศัตรูพืช/ปุ๋ยหมักสู่เกษตรกร (เฉพาะภาค/พื้นที่ที่มีของกลั่นยาสูบ) มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการของกลั่นยาสูบแบบ Zero Waste
- นำของกลั่นยาสูบมาแปรรูปของกลั่นยาสูบเป็นผลิตภัณฑ์ไล่ศัตรูพืช/ปุ๋ยหมัก และส่งมอบให้แก่เกษตรกร
- ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การเกษตรสู่การเติบโตสีเขียวอย่างเป็นรูปธรรม และขยายสู่ชุมชนการเกษตรอื่นๆ ต่อไป

ด้านการกำกับดูแลที่ดี (Governance)

๗. การสร้างคุณธรรมและความโปร่งใส (Ethics and Transparency)

๗.๑ การจัดการของกลาง มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- จัดทำและเผยแพร่กระบวนการจัดการของกลางผ่านช่องทางต่างๆ ของกรมสรรพสามิต เช่น Website และหน่วยงาน เป็นต้น
- นำของกลางที่คดีสิ้นสุดแล้วไปส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนของการใช้ทรัพยากร แทนการทำลาย เช่น บริจาครถของกลางแก่สถานศึกษา

๗.๒ สรรพสามิตคุณธรรม มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ
- สำนวณพฤติกรรมพึงประสงค์/ไม่พึงประสงค์
- ขับเคลื่อนโครงการกรมสรรพสามิตคุณธรรม
- รายงานผลต่อคณะกรรมการสรรพสามิตคุณธรรม เพื่อเผยแพร่งานองค์กรคุณธรรมเผยแพร่สู่สาธารณชน

๗.๓ เปิดเผยข้อมูลสร้างความโปร่งใส มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- เปิดเผยข้อมูลให้กับประชาชนในรูปแบบที่นำไปวิเคราะห์ต่อได้ผ่านทาง Website ของหน่วยงาน ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลที่เป็นความลับ

๘. การสร้างความน่าเชื่อถือและตรวจสอบได้ (Integrity)

๘.๑ ระบบการจัดการข้อร้องเรียน มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ประชาสัมพันธ์ช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนผ่านช่องทางต่างๆ ของหน่วยงาน เช่น Website และหน่วยงาน เป็นต้น
- เผยแพร่ขั้นตอนในการรับเรื่องร้องเรียนผ่านช่องทางต่างๆ ของหน่วยงาน เช่น Website และหน่วยงาน เป็นต้น
- รายงานจำนวนเรื่องร้องเรียนของหน่วยงาน และผลการดำเนินการจัดการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน ผ่านช่องทางต่างๆ ของหน่วยงาน เช่น Website และหน่วยงาน เป็นต้น
- ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้ร้องเรียนและเจ้าหน้าที่ที่ชี้เบาะแสหรือเปิดโปงการทุจริต ในหน่วยงาน (Whistleblower Protection)

๘.๒ สร้างเครือข่ายภาคประชาชนในการตรวจสอบ Stamp สุรา ผ่าน Mobile App มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ประชาสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนและเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ Stamp สุรา ผ่าน Mobile App ผ่านช่องทางต่างๆ ของหน่วยงาน เช่น Website และหน่วยงาน เป็นต้น
- เผยแพร่ขั้นตอนการตรวจสอบ Stamp สุรา ผ่าน Mobile App ผ่านช่องทางต่างๆ ของหน่วยงาน เช่น Website และหน่วยงาน เป็นต้น
- รายงานจำนวนผู้ใช้ Mobile App ในการตรวจสอบ Stamp สุรา และผลการผลตรวจสอบ ผ่านช่องทางต่างๆ ของหน่วยงาน เช่น Website และหน่วยงาน เป็นต้น

๙. การพัฒนานโยบายและกระบวนการทำงานที่คำนึงถึง ESG (ESG Policy and Procedure)

๙.๑ การพัฒนานโยบายและกระบวนการทำงาน มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- แนะนำเจ้าหน้าที่ให้คำนึงถึง ESG ในการปรับปรุงหรือพัฒนา นโยบายและกระบวนการทำงานในทุกภารกิจ
- ปรับปรุงหรือพัฒนา นโยบายและกระบวนการทำงานเพื่อผลักดันให้เกิด ESG จากระดับหน่วยงานสู่ระดับประเทศ เช่น การพัฒนานโยบายภาษีที่สนับสนุนธุรกิจที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๙.๒ การดำเนินการตาม ESG Guidelines

- ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับ ESG ตามแนวทางของ ESG Guidelines
- รับทราบและดำเนินการตาม ESG Guidelines ของกรมสรรพสามิต
- ดำเนินการตาม ESG Guidelines อย่างครบถ้วน
- ติดตามผลดำเนินงานตาม ESG Guidelines อย่างครบถ้วน